

Αριθ.

1/1953

Ευνοματεπώνυμον συζύγων

Δηξιαρχική πράξις γάμου

Εν... *Λιλιαν*... την *Ανδριανήν*...
 του μηνός *Αυγούστου*... του χιλιοστού εννεακοσμοστού...
 κοστού... *1953*... έτους, ημέραν... *10*... και ώρ...
 ... *10.30*... π.μ.εσημβρία και έν τώ...
 ξιαρχικῶ καταστήματι κειμένῳ έν τῇ *Διδε. Καρανδινά*...
 ἀριθμὸς... *647*... ενώπιον ἐμοῦ τοῦ...
 ... *Παλλερδά*... ληξιαρχου τῆς πόλε...
 ... *Παλλερδά*... τοῦ δήμου... *Παλλερδά*...
 τῆς ἐπιχωρίας... *Παλλερδά*... ἐνεφανίσθη...
 ... *20*... ἡλικίας ἐτῶν... *20*... ἐπαγγέλματ...
 ... *Παλλερδά*... καὶ θρησκευμάτος... *Παλλερδά*...
 ὑπήκοος... *Παλλερδά*... γεννηθεὶς έν... *Παλλερδά*...
 κάτοικος... *Παλλερδά*... υἱὸς τοῦ...
 ... *Παλλερδά*... ἐπαγγέλματος... *Παλλερδά*...
 καὶ κατοικοῦ... *Παλλερδά*... καὶ τῆς *Αἰγιαφίης*...
 ἐπαγγέλματος... *Παλλερδά*... καὶ κατοίκ...
 ... *Παλλερδά*...
 ... καὶ ἐδήλωσεν ὅτι τὴν... *Ανδριανήν*...
 τοῦ μηνός... *Αυγούστου*... τοῦ χιλιοστοῦ ἐννεακοσμοστού...
 ... *1953*... έτους, ημέραν... *10*...
 ὡραν... *10.30*... π.μ.εσημβρία συνῆλθ...
 εἰς... *Παλλερδά*... γάμον καθ' ὅλους τοὺς τύλους τοῦ *Παλλερδά*...
 ... *Παλλερδά*... δόγματος μετὰ τῆς εἰς... *Παλλερδά*... γάμ...
 συνοχομένης...
 ἐτῶν *22*... γεννηθείσης έν... *Παλλερδά*... θρησκ...
 ματος... *Παλλερδά*... ἐπαγγέλματος... *Παλλερδά*...
 ὑπήκοου... *Παλλερδά*... καὶ κατοικοῦ... *Παλλερδά*...
 θυγατρὸς τοῦ...
 ἐπαγγέλματος... *Παλλερδά*... καὶ κατοικοῦ... *Παλλερδά*...
 καὶ τῆς...
 ... *Παλλερδά*... καὶ κατοικοῦ... *Παλλερδά*...
 τοῦ μυστηρίου ὑπὸ τοῦ *Παλλερδά*... *Αἰγιαφίης*...

ABE 597

Οικογενειακή ζωή - Κατοικία

Ένα μεγάλο ποσοστό από τους Έλληνες εργάτες που ήρθαν στο Βέλγιο ήταν άγαμοι. Οι παντρεμένοι ταξίδευαν μόνοι, χωρίς την οικογένειά τους. Όλοι αυτοί στεγάζονταν σε εστίες που διέθεταν τα ανθρακωρυχεία, τις λεγόμενες καντίνες, έναντι χαμηλού ενοικίου.

Η διαμονή στις καντίνες θύμιζε στρατιωτική ζωή (αποκλειστικά άνδρες, ανά τέσσερα ή έξι άτομα στα δωμάτια, κοινά γεύματα κ.λπ.) και συχνά έλειπαν οι στοιχειώδεις ανέσεις.

Το 1958 σημειώνεται σε έκθεση Επιτροπής ότι οι κατοικίες των ανθρακωρύχων είναι από τις χειρότερες στην Κοινή Αγορά.

Δωμάτιο ανθρακωρύχου. Οι συνθήκες υγιεινής ήταν άθλιες, συχνά έλειπαν και οι στοιχειώδεις ανέσεις

Σε μια άλλη έκθεση ενός υπαλλήλου του ελληνικού Υπουργείου Εργασίας που συνόδευσε στο Βέλγιο αποστολή εργατών, τον Ιούνιο του 1955, περιγράφονται τα καταλύματα των ανθρακωρύχων ως εξής: «είναι καλοφτιαγμένα απλά μικρά δωμάτια όπου καταλύουν άνετα τέσσερις έως έξι εργάτες. Το πάτωμα είναι τσιμεντένιο και τα κρεβάτια στρατιωτικού τύπου [...]. Στη μέση του δωματίου υπάρχει μια σόμπα. Το χειμώνα το πάτωμα καλύπτεται με ύφασμα από τσουβάλια».

Παρέα ανθρακωρύχων έξω από τα καταλύματά τους

Οικισμός στον οποίο στεγάστηκαν ανθρακωρύχοι

Ώρες σκόλης για τους ανθρακωρύχους

Οικογένειες πρώτων μεταναστών

Η οικογένεια του μετανάστη πίσω στο χωριό στην Ελλάδα

Λίγο μετά την άφιξη της οικογένειας του ανθρακωρύχου στο Βέλγιο (1959)

Από το 1960, η πολιτική του βελγικού κράτους ευνόησε την οικογενειακή επανασύνδεση. Αυτό έγινε για να παραμείνουν οι ξένοι εργάτες στο Βέλγιο και να επενδύονται εκεί οι οικονομίες τους. Με τον ερχομό των οικογενειών των εργατών ο ελληνικός πληθυσμός του Βελγίου τριπλασιάστηκε.

Οι εργάτες εγκατέλειπαν τις καντίνες και νοίκιαζαν σπίτια σε χωριά γύρω από τις περιοχές των ανθρακωρυχείων. Τα σπίτια αυτά ανήκαν είτε στη διεύθυνση των ορυχείων είτε σε ιδιώτες.

Το 1961, από τα 9.797 άτομα με ελληνική υπηκοότητα που ζούσαν στο Βέλγιο, οι 4.101 ήταν γυναίκες και 1.896 άτομα είχαν γεννηθεί στη χώρα αυτή.

Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1960 πολλοί Έλληνες εγκαταστάθηκαν σε μεγάλες πόλεις και κυρίως στις Βρυξέλλες σε περιοχές με χαμηλό κοινωνικό επίπεδο. Οι περισσότερες κατοικίες που νοίκιαζαν ήταν παλιές, και χωρίς ανέσεις.

Από το τέλος της ίδιας δεκαετίας άρχισαν σιγά-σιγά οι Έλληνες να αγοράζουν τις κατοικίες που διέμεναν και η προσωρινή παραμονή τους στο Βέλγιο να γίνεται μόνιμη.

Στην Ολλανδία, φρόντιζαν οι εταιρείες τα πρώτα χρόνια της μετανάστευσης να τοποθετούν τους Έλληνες εργάτες στις λεγόμενες «πανσιόν». Μέσα από αυτές τις πανσιόν, οι τοπικές αρχές μπορούσαν να ελέγχουν τη ζωή των εργατών και περιόριζαν την ενεργό συμμετοχή τους στην τοπική κοινωνία.

Οι διαχειριστές των πανσιόν φρόντιζαν για όλες τις ανάγκες των ενοίκων. Πήγαιναν μαζί τους π.χ. στο γιατρό, στο ταχυδρομείο και σε όποια άλλη υπηρεσία χρειαζόταν. Μερικές φορές αναλάμβαναν και τη φύλαξη των βιβλιαρίων ταμειυτηρίου όπου οι εργάτες μάζευαν τις οικονομίες τους.

Τον ελεύθερό τους χρόνο οι εργάτες τον περνούσαν παίζοντας χαρτιά και τάβλι ή έβλεπαν τηλεόραση στο σαλόνι της πανσιόν.

Στη σύμβαση εργασίας των εργαζομένων στην εταιρεία De Vries Robbé-Betondak στην πόλη Χόρινχεμ, διαβάζουμε:

«Ο εργοδότης θέτει εις την διάθεσιν του εργαζομένου κατάλληλον κατοικίαν (pension) με αναλογίαν τουλάχιστον 4,5 τετρ. μέτρων κατ' άτομον και κατάλληλον τροφή. Η διαμονή εις την κατοικίαν είναι ομαδική με ανώτατον όριον 8 κλινών. Κατοικία και διατροφή δεν χορηγούνται δωρεάν υπό του εργοδότη. Δια κατοικίαν και έξοδα διατροφής ο εργαζόμενος θα πληρώνει (-) φοιρίνια εβδομαδιαίως. Τα εναπομένοντα έξοδα θα πληρώνονται παρά του εργοδότη.

Σε κατάλληλον κατοικίαν και κατάλληλον διατροφήν συμπεριλαμβάνονται τα εξής:

1. Διατροφή: 3 φαγητά την ημέρα εκ των οποίων το 1 μαγειρευμένον.
2. Θέρμανσις εις σαλοτραπεζαρίαν. Θέρμανσις εις τα υπνοδωμάτια δεν χρησιμοποιείται εις Ολλανδίαν.
3. Φωτισμός.
4. Πλύσιμο ρούκων. Όλα εκτός υποκαμίσων, ενδυμάτων και επανωφορίων».

Στιγμές οικογενειακής ζωής στο Βέλγιο

Έξω από το κατάλυμα της οικογένειας του ανθρακωρύχου

Η αυστηρή οργάνωση που επικρατούσε στις πανσιόν έκανε συχνά τους εργάτες να δυσανασχετούν. Μερικοί επιθυμούσαν να έχουν διαφορετικό χώρο για τη διαμονή τους. Ζητούσαν να τους παραχωρηθεί σπίτι απ' το δήμο, πράγμα όμως δύσκολο, επειδή ήταν μόνοι τους.

Νοίκιαζαν έτσι δωμάτια από ιδιώτες τα οποία βρίσκονταν συχνά σε υποβαθμισμένες περιοχές.

Εργάτες στο ανθρακωρυχείο Guesmes στην πόλη Μονς με τις οικογένειές τους (1960)

Από το 1966 άρχισαν να επανασυνδέονται οι οικογένειες των Ελλήνων εργατών στην Ολλανδία. Έπρεπε πρώτα να έχουν δουλέψει τουλάχιστον τρία χρόνια. Το φαινόμενο αυτό έφτασε στην κορύφωσή του τα χρόνια 1968-1972. Η ανεύρεση κατάλληλης οικίας για την οικογένεια δεν ήταν εύκολη υπόθεση. Στην Ουτρέχτη πολλοί αναγκάστηκαν να αγοράσουν σπίτι σε μια από τις παλιές εργατικές συνοικίες της πόλης όπως Pijlsweerd, Ondiep και Lombok.

Περιθώριον

Αρ.Π.

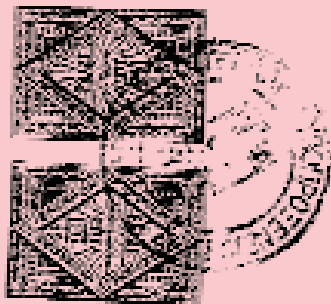
1/19-53

Όργανοτεκνώνοντων συζύγων

Ληξιαρχική πράξις γάμου

Το... *Pallipadaf*... την *Indukelan*...
του μηνός *Αυγούστου*, του χιλιοστού *Εκατομυριαστού* *αυτού*
κοστού... *Αυγούστου*... ούτου, ημερών... *Πρώτου*... και ούτων
... *μ*... *Πρωτομηνία* και έν τω Λη-
ξιαρχικῷ καταστήματι κειμένων έν τη *πότι* *Karagolmaral*...
ἀριθμῶς... *157*... ἀνάπτιον ἔμαθ' τοῦ...
... *Pallipadaf*... τοῦ δήμου... *Pallipadaf*...
τῆς ἐποχῆς... *Pallipadaf*... ἀνατομνῆσθ...
... *Π*... ἀπαγγέλματος
... *αυτοῦ*... και ἀνατομνῆσθ... *αυτοῦ*...
ἀπέμωσ... *αυτοῦ*... γεννηθῆσ έν... *Pallipadaf*...
κάτοικος... *Pallipadaf*... υἱὸς τοῦ...
... ἀπαγγέλματος... *αυτοῦ*...
και κατοίκου... *Pallipadaf*... και τῆς...
ἐπαγγέλματος... *αυτοῦ*... και κατοίκου
Pallipadaf...
... και ἐδήλωσαν ὅτι τῆν... *αυτοῦ*...
του μηνός... *αυτοῦ*... τοῦ χιλιοστού *Εκατομυριαστού*
αυτοῦ... ούτου, ημερών... *Πρώτου*... και
ούτων... *19.50*... *Πρωτομηνία* *αυτοῦ*
έν... *αυτοῦ*... γάμον κατ' ὄνομα τοῦ τόπου *αυτοῦ*
αυτοῦ... *αυτοῦ*... ἀνατομνῆσθ... *αυτοῦ*... γάμου
συναρχαιότη...
... *αυτοῦ*... γεννηθῆσ έν... *Pallipadaf*... ἀνατομνῆσθ...
... *αυτοῦ*... ἀπαγγέλματος... *αυτοῦ*...
ἐπαγγέλματος... *αυτοῦ*... και κατοίκου... *Pallipadaf*...
συγκατῆσ τοῦ... *αυτοῦ*... και κατοίκου... *Pallipadaf*...
και τῆς... *αυτοῦ*... ἀπαγγέλματος
... *αυτοῦ*... και κατοίκου... *Pallipadaf*... ταυτοῦ...
του μυστηρίου ἐπὶ τοῦ *αυτοῦ*... *αυτοῦ*...

ΑΠΕ 197

Ὁ ἐπίσκοπος... ἡ ἐπίσκοπος...
αυτοῦ... *αυτοῦ*

Μικτός ελληνοβελγικός γάμος

Αμιγής ελληνικός γάμος στην εκκλησία του Σαρλερουά

Περιθώριον

Λειθ. 1

Αθηναρχική πράξις γεννήσεως

Εν Λαμβόδαρ... σήμερα την Εικοστήν Ιουλίου
 του μηνός Ιουλίου... του χιλιοστού εξακοσιοστού
αυταυ επί... έτους ήμεραν Παρασκευαί και ωραν
 .. π... μ... μ... και εν τῷ Αθηναρχικῷ κατάσταγματι κειμένῳ ἐν
 τῇ ἀδελ. Καραγιάννη... ἀρ.θμὸς 97 ἐνώπιον ἡμοῦ τοῦ
 .. Λαμβόδαρ... Αθηναρχοῦ τῆς πόλεως...
 .. Λαμβόδαρ... τῆς ἐποχῆς...
 ἐκφανίσθη ὁ...
 ἐπαγγέλματος καλλιὸν γραφῶν... κάτοικος... Λαμβόδαρ
 .. δόξ. 5 Καραγιάννη... ἀριθμὸς 152
 ..
 ..
 και ἐδήλωσεν ὅτι ἐν τῇ ἀδελ. Καραγιάννη ἐν Λαμβόδαρ Ρώμα
 και ἐν τῇ ἀδελ. Καραγιάννη ἐν Λαμβόδαρ τὴν Ιουλίου
 .. Ιουλίου... τοῦ μηνός Ιουλίου... ἡμέραν Παρασκευαί
 .. και ὡραν 9 μ... μ... ἡμερησίῳ ἡ
 .. τὸ γένος... κάτοι-
 κος... Λαμβόδαρ... θαλακείματος... ἀρ.θμ. 10
 .. και ἐπαγγέλματος ὀμολογία... ὑπέρματος Βασιλίου
 .. τεκε παιδίον... Καραγιάννη... ὅπου ἐπέδειξεν, τίτλον τοῦ
 .. ἐπαγγέλματος καλλιὸν γραφῶν
 .. θαλακείματος ἀρ.θμ. 10... θαλάκου Καραγιάννη
 .. κατοίκου... Λαμβόδαρ... και ὅπου Καραγιάννη
Καραγιάννη
 Ἐπι τῷ συντάγματι περιόδου τῆς ἀναγνωσθείσης και βεβαιωθεῖσης παρὰ
 τοῦ δηλοῦντος Καραγιάννη και...
 ὑπεγράφη παρ' αὐτῆς... καὶ ἡμοῦ...
 ..
 ..
 Ὁ Δηλώσας Καραγιάννη Ὁ Αθηναρχος Καραγιάννη

756 2109

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Α. Μ. 232

Αθηναρχική πράξις γέννησης στο Ελληνικό Προξενείο του Ρότερνταμ (1953)

Στο Χόρινχεμ όταν άρχισαν να καταφθάνουν οι γυναίκες των Ελλήνων εργατών, ο δήμος τους παραχώρησε κατοικίες στην περιοχή Hilderdijk της πόλης. Στην περιοχή αυτή έφτασαν να ζουν πάρα πολύ συγκεντρωτικά ώστε οι ίδιοι να αποκαλούν την περιοχή τους «γκέτο».

Το μυστήριο του βαπτίσματος τελούμενο σε κατοικία (1960)

Οι Έλληνες της Ολλανδίας διακρίνονται σε όσους έχουν συνάψει γάμο με αυτόχθονες και σε όσους έχουν αμιγείς ελληνικές οικογένειες. Σύμφωνα με στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Ολλανδίας και στοιχεία του ληξιαρχικού γραφείου του Γενικού Προξενείου της Ελλάδας στο Ρότερνταμ, προκύπτει η παρακάτω εικόνα σχετικά με τους μικτούς και αμιγείς γάμους που συνήψαν οι Έλληνες της Ολλανδίας μεταξύ των ετών 1966-1998.

Βάπτιση με υποτυπώδη τρόπο (1958)

Αμιγείς και μικτοί γάμοι Ελλήνων της Ολλανδίας, 1966-1998

Έτη	Μικτοί Γάμοι		Αμιγείς Ελληνικοί Γάμοι
	Ολλανδός με Ελληνίδα	Έλληνας με Ολλανδέζα	
1966	9	99	20
1967	6	117	15
1968	9	92	13
1969	10	59	11
1970	5	53	11
1971	10	49	13
1972	8	62	9
1973	-	-	-
1974	9	67	14
1975	11	55	11
1976	19	60	15
1977	14	51	10
1978	12	54	13
1979	18	58	15
1980	11	58	10
1981	12	61	11
1982	22	47	11
1983	8	51	4
1984	15	50	7
1985	10	39	7
1986	21	58	7
1987	17	63	8
1988	17	45	12
1989	13	65	16
1990	16	68	9
1991	15	61	17
1992	13	54	16
1993	20	61	10
1994	12	44	17
1995	12	49	10
1996	17	41	9
1997	7	37	9
1998	10	22	5

Μέχρι και το 1994 τα στοιχεία αφορούν τους γάμους που έγιναν στην Ολλανδία, στη συνέχεια και τους γάμους που έγιναν σε άλλες χώρες αλλά ο ένας από τους συζύγους ήταν κάτοικος Ολλανδίας.

Πηγή: Κεντρικό Γραφείο Στατιστικής Υπηρεσίας (CBS), sector bevolking και ληξιαρχικό γραφείο Γενικού Προξενείου της Ελλάδας στο Ρότερνταμ.

Παιδιά ανθρακωρύχων στην πόλη Βερβιέ (1958)

Φορώντας την παραδοσιακή φουστανέλα σε γιορτές, οι μετανάστες ένιωθαν πιο κοντά στην Ελλάδα

Διασκέδαση στο σπίτι σε γιορτή γενεθλίων

Οι ανθρακωρύχοι σε καφενείο με τις γυναίκες και τα παιδιά τους

Κυριακάτικος περίπατος με φιλικές οικογένειες

Γιορτάζοντας στο σπίτι με φίλους συμπατριώτες

Η εταιρεία υποδημάτων Bata προσέφερε κατάλυμα στους εργάτες που απασχολούσε σε δικά της κτίρια, τις λεγόμενες πανσιόν

Ντυμένοι στα γιορτινά τους για να πάνε στην εκκλησία

Μπροστά στο χριστουγεννιάτικο δέντρο, στο σαλόνι της πανσιόν (1963)

Στα τρία συγκροτήματα που παραχωρήθηκαν από το δήμο, οι Έλληνες του Χόρινχεμ ζούσαν εξαιρετικά συγκεντρωτικά

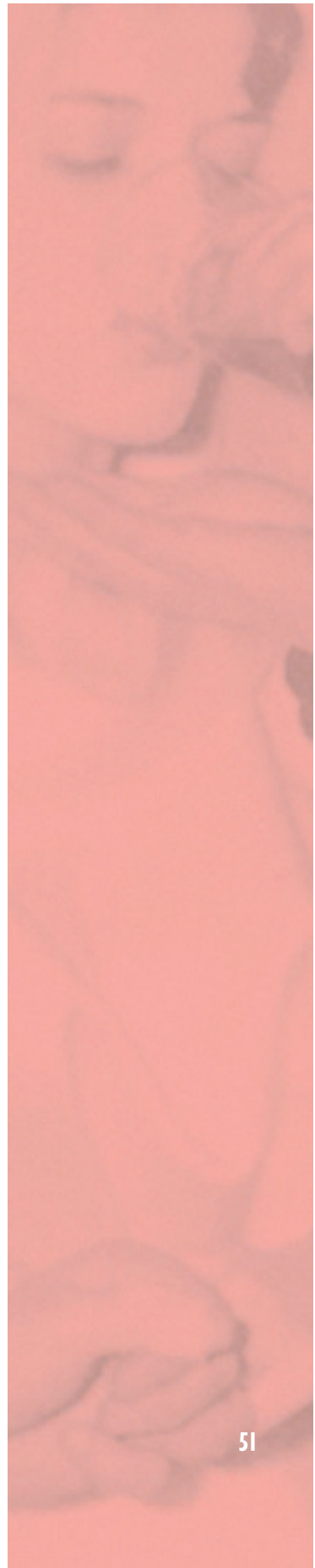
In
Nijmegen
werken
150
Grieken

Met de gemeentebestuur op één veldje
"Zit toe, wij zijn de beste!" zeggen de
"Werk" die door de gemeente zijn
aan, maar die niet kunnen in de
aan, de Werk.

Οι Ολλανδοί διαχειριστές της πανσιόν φρόντιζαν για όλες τις ανάγκες των εργατών.
Στη φωτογραφία, δύο ένοικοι με την Ολλανδή οικοδέσποινα

Φεύγοντας από τις πανσιόν των εταιρειών, νοίκιαζαν δωμάτια από ιδιώτες
που συχνά δεν ήταν σε ιδιαίτερα προνομιούχες περιοχές

Καθώς τα χρόνια περνούν τα γεράματα βρίσκουν τους μετανάστες στη δεύτερη πατρίδα τους

Επίσκεψη συγγενών από την Ελλάδα

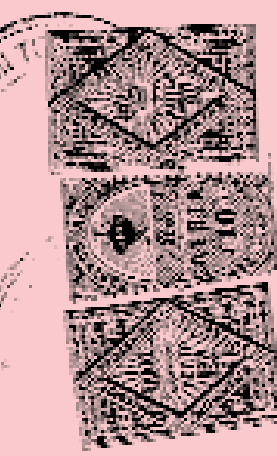
Ληξιαρχική πράξις θανάτου

Έν ... Παλιόκαστρο ... την 24.11.56 ...
 του μηνός ... Νοεμβρίου ... του γέννηστος έννεακοσίουστοδ καθη-
μεριού εὐαγγέλιου ήλικων ... Δοξαράκη ... και ἄρσαν 14.5.29
Μεγαλοπόλεως ... αριθμὸς 77 ... ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ ...
 ... Διευτάρχου τῆς πόλεως ... Παλιόκαστρο ...
 τοῦ δήμου ... Παλιόκαστρο ... τῆς Ἐπαρχίας Παλιόκαστρο
 Ἰονιοῦ νησιῦ ... Παλιόκαστρο ... ἐκδόν ...
 ἑξαγγέλιμας ... Παλιόκαστρο ... κάτοικος Παλιόκαστρο
Παλιόκαστρο ... Παλιόκαστρο ...
 ...
 και δηλώσαμεν ὅτι ἐκ τῆς καταγραφῆς τῆς γενεαλογικῆς ἐπιγραφῆς
κατὰ τὴν ἐν τῇ πόλει Καθημερινῆς ἐπιγραφῆς ... τῆς 24.11.56 ...
 ... Παλιόκαστρο ... τοῦ μηνός Νοεμβρίου ... ἡλικίας 27 ...
 ... Παλιόκαστρο ... και ἄρσαν 14.5.29 ... καταγραφῆς τοῦ γέννηστος
 νομιστοῦ εὐαγγέλιου ήλικων εἰς τὴν ἀπεθίωσιν ...
 ... κάτοικος Παλιόκαστρο ...
 ... γεννηθῆς 29 ... ἐν ... ἡλικίας
 τῶν 27 ἑξαγγέλιμας Παλιόκαστρο α/α ... και θερηακόμενος
 ... Παλιόκαστρο ... ἡλικίας ... Παλιόκαστρο ... ἑξαγγελλόμενος
 ἐκ τῶν μετῶν θανάτων τοῦ δήμου ... ἡλικίας 27
 διατάξας τοῦ ... ἑξαγγέλιμας ...
 ... κηρύξασιν ... Παλιόκαστρο ... και τῆς ...
 ... ἀφαιρέσιν ... ἀφ' ἑαυτοῦ ...
 ... ὁ θάνατος κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν ...
ἐπιγραφῆς Παλιόκαστρο ... ἐπιθῆκεν ἐν Παλιόκαστρο ...
 ... ἑξαγγελλόμενος ἡ κα-
 ροῦσα, ἡτις ἀναγνωσθεῖσα και βεβαιωθείσα παρὰ τοῦ δηλοῦντος
 ... ἑξαγγελλόμενος
 αὐτῶν Α και παρ' ἐμοῦ ...

Περιθώριον
 Ἄρση 11/256

ΕΠΕ 2432

Ὁ δηλώνων
Μητσάκης
Παλιόκαστρο

Ὁ ληξίαρχος
Γ. Καραγιάννης